

IN DE WAR GERAAKT?

Uw familielid, vriend of vriendin ligt in het ziekenhuis. Hij of zij is opgenomen voor een ziekte, een ongeval of een operatie. Soms raken patiënten hierdoor in de war. Ze gaan zich anders gedragen. Dit verschijnsel heet delier. Delier wordt ook wel acute verwardheid genoemd. De oorzaak is een lichamelijke ziekte. Voor u kan dit ook vervelend en angstig zijn, iemand die u goed kent, is onrustig en verward, u kunt moeilijk een gesprek met hem of haar hebben. Het delier kan een paar dagen tot een paar weken duren. Als de patiënt beter wordt, neemt de verwardheid meestal af. Hoe lang dit duurt, hangt af van de ernst van de ziekte, de leeftijd en de conditie van de patiënt.

Algemeen

Wat merkt u als er een delier is?

U kunt het volgende merken:

- Onrustig in gedrag en bewegingen;
- Wisselende helderheid, een patiënt kan tijdens een gesprek zomaar in slaap vallen;
- Kan de aandacht niet vasthouden;
- Maakt vraag of antwoord niet af, of geeft een antwoord dat niet past bij de vraag;
- Reageert langzaam, als wat gevraagd wordt;
- Weet niet waar hij/zij is, herkent u niet meer;
- Weet niet wat er pas gebeurd is;
- Is aan het 'plukken', trekt aan slangen (van het infuus bijvoorbeeld), wilt uit bed terwijl dit niet kan;
- Is opeens verdrietig;
- Ziet of hoort dingen die er niet zijn;
- Heeft soms achterdochtige gedachten;
- Angstig of ontremd zijn.

Wat betekent dit voor de patiënt?

- Draait nacht en dag om;
- Er is geen gesprek mogelijk, omdat hij/zij snel is afgeleid door de omgeving;
- Angst omdat ze niet weten waar ze zijn en waarom, ze herkennen bekenden niet meer;
- Plotseling heel verdrietig zijn en niet kunnen vertellen waarom;
- Iets zien of horen, wat er niet werkelijk is kan angstig zijn;
- Niet veilig voelen, niemand vertrouwen, niet willen eten of drinken omdat ze bang zijn vergiftigd te worden, medicijnen worden dan ook niet ingenomen.

Bij een delier is de patiënt niet altijd onrustig, hij kan ook stil zijn of veel slapen, ze zijn in hun eigen wereld. Dit wordt een stil of apathisch delier genoemd. Ook hierbij is het van belang dat veiligheid geboden wordt. Het is dan belangrijk om de patiënt te prikkelen om in de realiteit te komen.

Wat kunt u doen?

Hiermee geven wij u tips, die u kunt gebruiken om de patiënt te helpen beter te worden:

- Als u op bezoek komt, rustig met uw naaste omgaan.
- Vertel waar ze zijn en waarom, welke dag het is en hoe laat.
- Blijf herhalen dat dit de meest veilige omgeving is en dat u vertrouwen heeft in deze veiligheid.
- Probeer het dagritme te stimuleren, lees bijvoorbeeld de krant voor.
- Duidelijk praten, in korte zinnen.
- Korte vragen stellen, waarop alleen ja of nee mogelijk is.
- Niet met meer dan 2 personen op bezoek, dit geeft te veel prikkels.
- Zorg dat bril en gehoorapparaten gebruikt worden, als iemand beter kan zien en horen, is het mogelijk dat hij/zij minder verward is.
- Loop een rondje over de afdeling met de patiënt als dit mag, bewegen is belangrijk voor het beter worden.
- Neem bekende spullen mee bijvoorbeeld een foto van een geliefde of een eigen wekker. Dit kan een vertrouwd en veilig gevoel geven.
- Als de patiënt erg onrustig en angstig is, zal de verpleging uw medewerking vragen. Er kan gevraagd worden of u aanwezig kan zijn bij maaltijden (mee-eten) of blijven slapen.
- Vraag aan de verpleegkundigen om uitleg als er voor u iets niet duidelijk is of als u zich zorgen maakt.

Tot slot

Indien u na het lezen van deze algemene informatie nog vragen heeft, neemt u dan gerust contact op met uw behandelend arts of de geriatrisch verpleegkundige. Zij zijn maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur bereikbaar op (0181) 65 83 70.